

LA CARRERA PROFESSIONAL DEL PERSONAL INVESTIGADOR A CATALUNYA. POLÍTIQUES I PROJECTES DE LA GENERALITAT

Blanca Ciurana, Joan Cadefau, Olga Alay i Josep Maria Vilalta

Es duu a terme una anàlisi detallada del conjunt de polítiques i projectes que ha desenvolupat la Generalitat de Catalunya en matèria de personal investigador els darrers cinc anys. Específicament, s'estudien les iniciatives promogudes des del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat, actualment Comissionat per a Universitat i Recerca. Des d'aquest punt de vista, s'analitzen els diferents programes de beques i ajuts que conviuen a Catalunya, promoguts per les administracions catalana, espanyola i europea, la política de creació de centres de recerca o el pla de professorat universitari Jaume Serra-Hunter. Finalment, es presta una especial atenció a la situació de la carrera investigadora a les empreses i a les iniciatives que s'han pres en aquest camp.

EL SETÈ PROGRAMA MARC DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC (2007-2013): UN INSTRUMENT PER DESENVOLUPAR L'EUROPA DEL CONEIXEMENT

Xabier Goenaga Beldarrain i Marta Truco Calbet

Al centre de l'Estratègia de Lisboa, la recerca forma part del «triangle del coneixement» que, juntament amb l'educació i la innovació, ha d'impulsar el creixement i el treball de la Unió Europea (UE) en una economia mundialitzada. El setè Programa marc de recerca i desenvolupa-

ment tecnològic, que abraça el període 2007-2013, té un pressupost total de 50,5 bilions d'euros, fet que representa un augment mitjà anual del 40% respecte al sisè Programa marc.

Aquest article fa un primer cop d'ull a les novetats del setè Programa marc de recerca i desenvolupament tecnològic (2007-2013) i a com aquest contribuirà a la renovada Estratègia de Lisboa. A més, presenta algunes de les iniciatives complementàries en el camp de la recerca.

Malgrat la continuació de molts elements del programa predecessor, el setè Programa marc (7è PM) introdueix un nombre de novetats significatives. Posa més èmfasi en la recerca que respon a les necessitats de la indústria europea, mitjançant, per exemple, les iniciatives tecnològiques conjuntes. Dóna suport per primera vegada a la millor investigació europea mitjançant la creació del Consell Europeu de Recerca (CER). Així mateix, ofereix noves oportunitats a les regions perquè aquestes exerceixin el seu paper protagonista en la realització de l'Estratègia de Lisboa. En general, per a la majoria, la participació en el setè Programa marc serà més fàcil i simple.

VALORITZACIÓ DE LA RECERCA A LA UNIVERSITAT. ÉS ÚTIL LA RECERCA MÉS ENLLÀ DE LES PUBLICACIONS QUE FAN ELS INVESTIGADORS?

Francesc Solé Parellada, Mireia de la Rubia i Raquel Egea

En els dos darrers segles, les universitats i els laboratoris públics de recerca han esdevingut institucions creadores de coneixement i han constituït un espai de su-

port al sistema productiu. Tanmateix, el trànsit d'aquest coneixement previ a la societat no ha estat sempre garantit. En aquest moment històric el sistema productiu no pot competir sense l'aportació del sistema de ciència i tecnologia en el seu conjunt i, per tant, cal instaurar una nova cultura de creació de coneixement previ que incorpori la seva valorització.

En quines condicions es produeix el traspàs des de la recerca fins a la competitivitat passant per la innovació? Es donen aquestes condicions en el nostre sistema de ciència i tecnologia? I si no es donen, què hem de fer i quants recursos hem de destinar-hi?

En aquest article, s'analitza de manera crítica com s'organitza la recerca a casa nostra i es donen pautes per aconseguir-ne la valorització.

EL SUPLEMENT EUROPEU AL TÍTOL COM A INSTRUMENT PER AL RECONeixEMENT DE QUALIFICACIONS I LA MOBILITAT DELS GRADUATS UNIVERSITARIS

Pere Torra i Pla

En aquest article es caracteritza el suplement europeu al títol com un dels mecanismes amb què es pretén resoldre diversos interrogants que es plantegen actualment com ara, per exemple, a l'hora d'establir una relació entre persones titulades procedents de sistemes educatius de diferents països i s'analitza la funció d'aquest document com un instrument que ha de servir per facilitar el reconeixement acadèmic i professional de les qualificacions i les competències obtingudes per una persona, amb independència del país o el sistema en què hagi tingut lloc el procés edu-

catiu. A continuació s'emmarca el suplement europeu al títol dins del conjunt de documents Europass i es descriuen els objectius específics d'aquest document, el seu contingut bàsic, la situació que hi tenen les llengües i les seves característiques formals principals. També s'analitza la situació del reconeixement de qualificacions superiors a l'Estat espanyol, amb una referència especial a les darreres normes adoptades i al Conveni de Lisboa de Reconeixement de Qualificacions. Finalment, es descriuen les perspectives d'implantació efectiva a Catalunya del suplement europeu al títol i es presenten les principals conclusions a les quals s'arriba.

LES COMPETÈNCIES EN MATÈRIA D'UNIVERSITATS I EN MATÈRIA DE RECERCA, DESENVOLUPAMENT I INNOVACIÓ TECNOLÒGICA A L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA DE 2006

Encarnació Grau i Corominas

Aquest article fa un breu repàs de les novetats més importants que incorpora l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006 (EAC) pel que fa a les competències en matèria d'universitats (que l'Estatut tracta com un títol competencial diferent del d'Educació), i en matèria de recerca, desenvolupament i innovació tecnològica (R&D i Innovació). L'anàlisi de cadascun dels sectors requereix per comprendre-la adequadament una breu referència a una altra de les novetats d'aquest Estatut, i és la relativa a la definició de la diferent tipologia de competències, definició que, juntament amb l'anomenada tècnica del blindatge, pretén evitar que el legislador estatal, en les seves regulacions, vagi més enllà del que estableix específicament per a cada sector material l'EAC.

Veurem que, tret d'algunes novetats importants que remarcarem adequadament en el text, bona part de les activitats i funcions que es detallen tant en l'àmbit d'universitats com en el d'R&D i Innovació ja s'exercien o eren susceptibles de ser exercides en el marc de l'EAC de 1979 si no hagués estat per les ingerències de l'Estat en el seu exercici, la qual cosa ha originat força conflictivitat competencial. Això no és estrany si tenim en compte que el sostre competencial de l'Estatut vigent el continua marcant la Constitució espanyola de 1978. Malgrat tot, no hi ha dubte que els nous mecanismes i les noves tècniques que empra l'Estatut posen més difícil la intervenció de l'Estat en els àmbits que l'Estatut reserva a la Generalitat de Catalunya.

LA MOBILITAT ESTUDIANTIL A CATALUNYA: PROGRAMA ERASMUS

Montserrat Solé i San Millán i Cristina Miràngels i García

L'any 2007 es compliran vint anys de l'existència del programa Erasmus, que va ser instaurat per la Comissió Europea l'any 1987. Aquest és un dels programes d'intercanvi d'estudiants més coneguts arreu de la Unió Europea perquè permet cursar una part dels estudis a qualsevol de les universitats que hi participen.

Actualment, els sistemes educatius europeus han de fer front al repte de la consolidació de l'espai europeu d'educació superior. En aquest context, la promoció de la mobilitat de l'estudiantat ha de tenir un paper fonamental com a sistema per a la millora de l'aprenentatge, per la qual cosa caldrà incrementar el nombre d'estudiants que participen en els difer-

ents programes d'intercanvi. Aquest article fa una anàlisi de les dades de mobilitat estudiantil a Catalunya, des dels inicis del programa Erasmus, i apunta algunes consideracions sobre les perspectives de futur d'aquest tipus de mobilitat.

L'INSTITUT CATALÀ D'ARQUEOLOGIA CLÀSSICA (ICAC): UN CENTRE DE RECERCA I DE FORMACIÓ AVANÇADA

Clara Ventura Manén i Josep Guitart i Duran

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) és un consorci públic creat l'any 2000 pel Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili. La seva seu, inaugurada el setembre del 2003, està ubicada en ple centre històric de Tarragona. L'objectiu de l'Institut és la recerca i la formació avançada en el camp de l'arqueologia clàssica. Una recerca que parteix de l'arqueologia, és a dir, de l'estudi dels vestigis materials que encara ens queden de la civilització grecoromana, però treballant en col·laboració, i integrant-ne els resultats amb les altres ciències de l'antiguitat, com la filologia clàssica, la numismàtica i l'epigrafia, la història de l'art i del pensament. L'ICAC és un institut encara jove que ha començat a desplegar una activitat notable, engegant nombrosos programes i projectes de recerca, i liderant un programa oficial de postgrau interuniversitari. Aquesta presentació exposa els aspectes més rellevants de la seva organització i activitat, posant l'èmfasi, a tall d'exemple, en alguns dels projectes de recerca que s'estan portant a terme.